

Årsberetning og regnskap 2018 for Lillesands Sparebank

▶▶ ÅRSBERETNING 2018

Lillesands Sparebank driver sin virksomhet i Lillesand kommune. Virksomheten har hovedvekt på sparing, finansiering og betalingstjenester. I tillegg formidler vi forsikring, leasing og plassering i aksjer og fond. Banken har også eierandeler i boligkredittforetak og i eiendomsmeidlerforetak.

Lillesands Sparebank skal betjene personkunder, små og mellomstore bedrifter, primærnæringer, organisasjoner og offentlig virksomhet i kommunen samt naturlige geografiske grenseområder i nabokommunene. Videre skal banken også ha som mål å dekke tjenester til utflyttede "Lillesandere" og andre personer/bedrifter som vi gjennom kjennskap ønsker å ha som kunder. Banken har også som mål å betjene de som har hytte/feriebolig i Lillesand kommune.

VÅR VISJON ER Å VÆRE BYENS BANK

VÅRE VERDIER OG KUNDELØFTER SOLIDE, ENGASJERTE, PERSONLIGE OG PROAKTIVE

I 2018 har Lillesands Sparebank ytterligere befestet sin posisjon og har hatt en sunn og god vekst. Utgangspunktet vårt er en drift preget av god og stabil inntjening fra en sunn utlånsportefølje. I kombinasjon med en bærekraftig kostnadsutvikling skaper dette en robust finansiell situasjon.

▶ NORSK ØKONOMI 2018

Norsk økonomi har hatt en moderat vekst i 2018 og den forventes å tilta i 2019 grunnet høyere reallønnsvekst og økte olje- og anleggsinvesteringer. BNP-veksten for Fastlands-Norge endte ifølge Norges Bank på 2,4 prosent, en oppgang på 0,4 fra 2017. Året startet noe bedre enn det sluttet, etter at andre halvår blant annet ble preget av en varm og tørr sommer med redusert jordbruksproduksjon, lavere oljepris og svakere vekstutsikter.

I arbeidsmarkedet bedret situasjonen seg ytterligere gjennom fjoråret. Sysselsettingen økte og arbeidsledigheten ble ytterligere redusert. Inflasjonen steg betydelig, særlig som følge av økte strømpriser. Foretaksinvesteringene økte også i fjor, og Norges Banks regionale nettverk ga uttrykk for god vekst i produksjonen og positive vekstutsikter. For første gang siden oljeprisfallet i 2014 bidro investeringer innen petroleum positivt, mens boliginvesteringene ble redusert etter en periode med solid vekst. Veksten i boligpriser har utviklet seg moderat gjennom året. Gjeldsveksten i husholdningene ble redusert, men oversteget samlet sett veksten i inntekt. Dermed steg gjeldsbelastningen i husholdningene videre.

Økt aktivitet i norsk økonomi, kapasitetsutnyttelse nær normalt nivå og inflasjon rundt målet var sentrale årsaker til at hovedstyret i Norges Bank besluttet å heve styringsrenten fra 0,50 prosent til 0,75 prosent i september. Dette var den første rentehevingen siden 2011. Hovedstyret har gitt uttrykk for en gradvis renteoppgang fremover, men at man ønsker å gå varsomt frem i rentesettingen etter en lang periode med lave renter.

På den pengepolitiske siden ble også inflasjonsmålet redusert fra 2,5 prosent til 2 prosent. Endringen ble gjort på bakgrunn av en forventning om redusert innfasing av oljeinntekter i norsk økonomi sammenlignet med foregående år, og innebærer at Norge nå har samme inflasjonsmål som de fleste andre sammenlignbare land.

For første gang på flere år bidro finanspolitikken i kontraktiv retning i fjor. Det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet, som måler den underliggende pengebruken av oljeinntektene, økte til om lag 221 milliarder kroner. Endringen innebar en negativ budsjettimpuls inn i økonomien på 0,1 prosent, målt som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge (7,4 prosent samlet sett). I forhold til kapitalen i Statens pensjonsfond utland (oljefondet) utgjorde underskuddet 2,6 prosent i 2018, fire tideler lavere enn handlingsregelen.

▶ INTERNASJONAL ØKONOMI 2018

Etter et positivt 2017 for verdensøkonomien bød 2018 på avtagende vekst gjennom året og økt usikkerhet om den fremtidige utviklingen. Hos Norges handelspartnere ble den økonomiske veksten noe redusert, blant annet som følge av mindre positive impulser fra penge- og finanspolitikken. Økt proteksjonisme og den uavklarte situasjonen rundt Brexit har vært noen av faktorene som har bidratt til å øke usikkerheten om utsiktene fremover.

I USA fortsatte veksten å ta seg opp i fjor. Arbeidsledigheten ble ytterligere redusert fra et lavt nivå historisk sett, inflasjonen fikk feste på et høyere nivå enn tidligere, og lønnsveksten tiltok noe. Fremgangen har særlig vært understøttet av en ekspansiv finanspolitikk. Som følge av den høye aktiviteten i amerikansk økonomi hevet derimot den amerikanske sentralbanken (FED) styringsrenten ved fire anledninger, til intervallet 2,25 % - 2,5 %. Med det har FED hevet renten ni ganger fra bunnivået som ble holdt uendret fra 2008 til 2015. I tillegg til et høyere rentenivå strammer FED inn gjennom å nedskalere balansen som økte betydelig i etterkant av finanskrisen grunnet verdipapirkjøpsprogrammet. Dette gjøres ved å ikke fullt ut reinvestere de månedlige innbetalingene som følge av renter og forfall på verdipapirbeholdningen.

I eurosoneen har veksten tidligere tatt seg opp etter at de svært ekspansive pengepolitiske tiltakene omsider fikk effekt. I 2018 avtok imidlertid veksten noe igjen. Gjennom året har det særlig vært betydelig usikkerhet knyttet til Storbritannias utmeldelse av EU og budsjettssituasjonen i Italia. Vedrørende førstnevnte var det ved utgangen av året ikke endelig avklart om man vil få på plass en avtale innen fristen, og aktuelle alternativer omfattet fortsatt ny folkeavstemming, forlengelse av fristen for utmeldelse mv. I Italia ønsket regjeringen å øke budsjettunderskuddet for å stimulere til økonomisk vekst, men møtte motbør hos EU-kommisjonen som følge av landets eksisterende gjeldsbyrde. Mot slutten av året ble det oppnådd enighet etter at underskuddet ble tatt ned fra 2,4 % til 2,04 %.

På høsten annonserte den europeiske sentralbanken (ECB) at verdipapirkjøpsprogrammet gikk mot slutten. Kjøpene ble halvert fra EUR 30 mrd. til EUR 15 mrd. per måned etter september og programmet ble avsluttet ved utgangen av året. I motsetning til FED vil ECB fortsette å reinvestere renter og forfall fullt ut, hvilket betyr at sentralbankens stimulans opprettholdes. Styringsrenten vil ifølge ECB endres tidligst høsten 2019.

BNP-veksten i de fremvoksende økonomiene endte ifølge IMF trolig på 4,7 prosent i 2018, uendret fra året før. Vekstnivået er godt over takten i de utviklede økonomiene, men det er store variasjoner mellom landene. Gjennom året har usikkerheten rundt global handel økt, etter at særlig USA har inntatt en mer proteksjonistisk holdning. «Handelskrigen» har i stor grad omhandlet USA og Kina som begge innførte økt importtoll i løpet av året. Til tross for at det ble inngått en avtale om «våpenhvile» mellom Donald Trump og Xi Jinping mot slutten av året kan det ikke utelukkes en fullskala handelskonflikt, hvilket vil gi et negativt bidrag til global handel og aktivitet.

▶ LOKALT

Lokalt har store deler av næringslivet hatt et godt aktivitetsnivå gjennom 2018. Det har vært en del nyetableringer og det er positivt at kommunen har tomteområder å tilby de næringsdrivende som ønsker å etablere seg. For handelsstanden er det utfordrende å møte konkurransen fra netthandel og Sørlandsparken. I tillegg har hovedveien ned til sentrum vært stengt deler av året. Likevel må det påpekes at nabokommuner retter blikket mot Lillesand, for de ser at her er det mange som er kreative og greier å få ut lokalt potensiale. Det er viktig å bevare denne posisjonen. Vi lillesandere må også bidra og være lojale mot butikkene, restaurantene etc. Lillesand Vekst og Handelstandsforeningen gjør det de kan for å bidra til aktivitet, og vi i banken arbeider aktivt for å være en god bidragsyter vi også.

Tilbudet av usolgte boliger og leiligheter i Lillesand er fortsatt høyt. Det tar litt tid å få solgt. Dette har sammenheng med at det er mange nybyggprosjekter samt kredittinnstramningen som myndighetene innførte fra januar 2017.

Styret i Lillesands Sparebank kan for 2018 legge fram et meget godt resultat med lave tap. Bankens soliditet og kapitaldekning er fortsatt tilfredsstillende. Rentenettoen var tilnærmet lik fjoråret mens rentemarginen økte noe.

De aller fleste av våre kunder betjener sine lån på en tilfredsstillende måte, og andelen av misligholdte lån er beskjeden.

Banken ønsker å være en bidragsyter i lokalsamfunnet. I tillegg til den ordinære gaveutdelingen, gir vi støtte til mange ulike tiltak og arrangementer i løpet av året med hovedfokus på barn og unge. Banken har i likhet med tidligere år vært hovedsponsor for blant annet Lillesand Idrettslag, Lillesand Seilforening, LillesandsDa'ene, Lillesand Skolekorps, og UNG. Bankens bidrag fremover til ulike gode formål skal ikke reduseres, men økes for å fremme aktivitet og et godt oppvekstmiljø.

► REGNSKAP

Etter styrets mening gir resultatregnskapet og balansen med tilhørende noter og kontantstrømanalyse en fyllestgjørende informasjon om årets virksomhet og bankens stilling ved årsskiftet.

Årsregnskapet er lagt fram under forutsetning om fortsatt drift. Banken har en betryggende egenkapital, og styret er av den klare mening at det ikke er noe i dag som tilsier annet enn fortsatt drift.

Styret har ikke sett hendelser etter balansedatoen som påvirker forhold i det avlagte regnskapet.

► BALANSEN

Forvaltningskapitalen

Bankens forvaltningskapital var ved utgangen av 2018 på 3 431 mill. kroner. Dette er en økning på 72 mill. kroner eller 2,15 % mot en økning på 306 mill. kroner og 10,02 % året før.

Innskuddsutviklingen

Innskudd fra kunder var ved årsskiftet 2 283 mill. kroner. Dette ga en vekst på 49,7 mill. kroner eller 2,2 % mot 1,3 % i året før.

Innskudd fra privatpersoner viser en økning på 2,9 % mens innskudd fra næringslivet viser en økning på 0,3 %. Av innskuddene er 17 mill. kroner fastrenteinnskudd. Av bankens samlede innskudd kommer 67,0 % mot 66,6 % året før fra personmarkedet, 24,3 % mot 25,5 % året før fra næringslivet og 8,1 % mot 7,9 % året før fra offentlig sektor. Innskuddene utgjør ved årets utgang 76,7 % av utlånene, uendret fra året før.

Utlånsutviklingen

Bankens samlede brutto utlån økte med 63 mill. kroner til i alt 2 976 mill. kroner, noe som gir en vekst på 2,16 % mot 10,35 % året før. Tar man hensyn til økt overføring av lån til Verd Boligkreditt AS på 102 mill. kroner, så er veksten på 4,79 %.

Lån til privatpersoner økte med 32 mill. kroner, mens lån til næringslivet økte med 31 mill. kroner. Kasse-, drifts- og brukskreditter, utgjorde 59,2 mill. kroner i 2018. Bankens utlån pr. 31.12.18 var fordelt med 73,0 % (73,4 % i 2017) på personmarkedet og 27,0 % (26,6 % i 2017) på næringslivet.

Verdipapirer

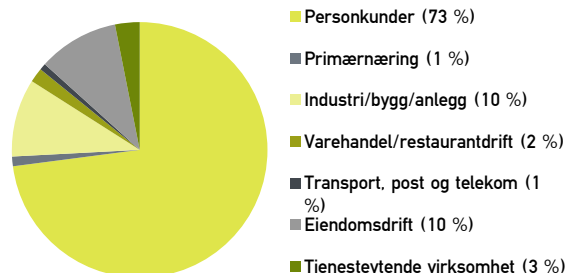
Ved utgangen av året var bankens verdipapirportefølje bokført med 194,3 mill. kroner mot 204,1 mill. kroner året før. Av beholdningen er 66,5 mill. kroner plassert i obligasjoner og 127,8 mill. kroner plassert i egenkapitalbevis, obligasjons- og pengemarkedsfond og aksjer.

Markedsverdien av verdipapirporteføljen var ved årsskiftet 207,6 mill. kroner. Gjennomsnittlig avkastning av obligasjonsbeholdningen var 1,57 % i 2018 mot 2,03 % i 2017. Banken har ikke handelsportefølje. Som tidligere år har banken fulgt en forsiktig linje i forbindelse med plassering i verdipapirer.

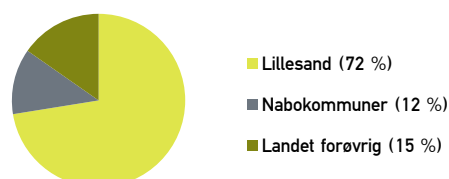
Likviditet

Banken har gjennom 2018 hatt en tilfredsstillende likviditetssituasjon. Bankens gode resultat og solide kapitaldekning har bidratt til at nødvendig kapital har vært tilgjengelig. For å sikre en god og stabil likviditet, hadde vi ved utgangen av året 730 mill. kroner i innlån fra penge- og kredittmarkedet, hvilket er uendret fra samme tidspunkt i fjor. Samlede plasseringer i kasse og bank utgjorde 241,1 mill. kroner ved årsskiftet mot 224,4 mill. kroner året før. Innlån fra penge- og kredittmarkedet har en løpetid fra 1 til 4 år.

Hvem låner i sparebanken 2018

Geografisk fordeling av utlån 2018

► DRIFTSRESULTATET

Driftsresultatet før tap utgjør 30,9 mill. kroner eller 0,91 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital mot 24,2 mill. kroner og 0,74 % i fjor. Resultatet før skatt utgjør 29,4 mill. kroner eller 0,86 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital mot 23,2 mill. kroner eller 0,71 % i fjor. Etter skattekostnader er resultatet 23,7 mill. kroner eller 0,69 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital mot 17,3 mill. kroner eller 0,53 % i fjor.

Netto rente- og provisjonsinntekter har økt med 0,8 mill. kroner til i alt 49,5 mill. kroner og netto andre inntekter har økt med 9,6 mill. kroner til i alt 22,5 mill. kroner.

Driftskostnadene utgjør 41,0 mill. kroner mot 37,4 mill. kroner i fjor. Kostnadene i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør 1,20 % mot 1,14 % i fjor.

Rentenettoen for 2018 utgjorde 1,45 % mot 1,48 % i 2017. Konkurransen i markedet er stor, banken har en betydelig likviditetsbeholdning, samtidig som bankens innlån fra penge- og kredittmarkedet også er noe i utakt med betingelsene for bankens lånekunder.

Tap på utlån og mislighold

Tap på utlån beløper seg til 1,5 mill. kroner.

Brutto misligholdte lån utgjør 3,73 mill. kroner som er 0,13 % av brutto utlån.

- Pensjonsforpliktelsen er aktuarberegnet.
- Årsoverskuddet etter beregnet skatt på 5,7 mill. kroner utgjør 23,7 mill. kroner mot 17,3 mill. kroner forrige år.

Disponering av overskuddet

Styret foreslår at overskuddet på 23,7 mill. kroner disponeres slik:

- Overført gavefond 7 mill. kroner
- Overført sparebankens fond 16,7 mill. kroner

Kontantstrømanalysen

Kontantstrømanalysen viser netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter på 5,8 mill. kroner. Netto likviditetsendringer fra investeringsaktiviteter er på 11,5 mill. kroner, og netto likviditetsendring fra finansieringsaktiviteter er på -0,5 mill. kroner.

Egenkapital og soliditet

Bankens soliditet er tilfredsstillende. Kapitaldekningen utgjør 20,69 % (20,60 % i 2017) som er betydelig over myndighetenes kapitaldekningskrav.

Samlede fonds er på 401,2 mill. kroner og utgjør 11,7 % (11,2 % i 2017) av forvaltningskapitalen pr. 31.12.2018.

Renteutviklingen

Norges Bank endret styringsrenten i 2018 til 0,75%.

Risikostyring

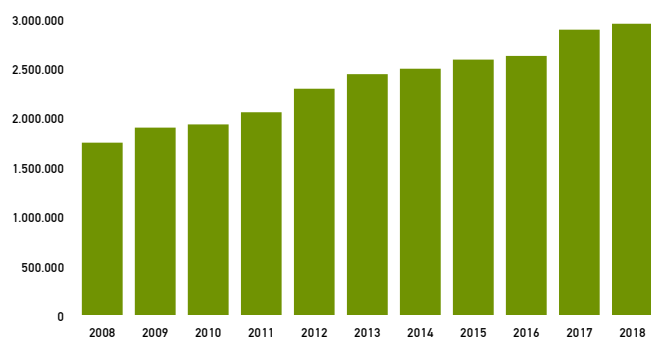
Med risiko forstår vi alle forhold som kan hindre banken i å nå fastsatte strategier og mål. Helhetlig risikostyring er en prosess, gjennomført av styret, ledelse og ansatte anvendt i fastsettelse av strategi og på tvers av virksomheten og for å håndtere risiko slik at den er i samsvar med virksomhetens risikoappetitt og for å gi rimelig grad av sikkerhet for virksomhetens måloppnåelse (definisjon COSO). Risikostyring er et fokusområde og en viktig del av den strategiske styringen og styrets oppfølging av banken.

Banken har som et av sine hovedmål å ha en moderat risikoprofil.

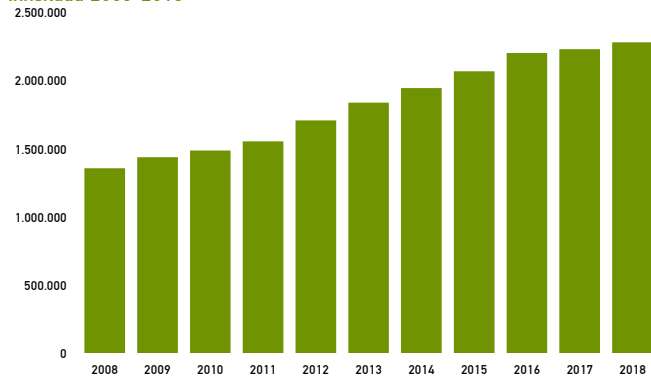
Vi fokuserer på strategisk og forretningsmessig risiko, finansiell risiko og operasjonell risiko. Banken har en løpende prosess knyttet til overvåking og vurdering av de forskjellige risikofaktorer.

Etter styrets vurdering er bankens risikoeksponering i tråd med de retningslinjer som er trukket opp.

Utlån (netto) 2008-2018

Innskudd 2008-2018

► STRATEGISK RISIKO

Strategisk risiko er knyttet til risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Denne risikoformen aktualiserer behovet for å se fremover og sikre seg nødvendig kapital i forbindelse med igangsatte og planlagte satsinger. Vi legger stor vekt på å opprettholde den tillit og det gode renommé vi har i markedet. Den strategiske risikoen vil avdekkes gjennom løpende drøftelser i styret og administrasjon og gjennom periodiske evalueringer.

► FINANSIELL RISIKO

Bankens finansielle risiko består hovedsakelig av kredittisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko (rente-, kurs- og valutarisiko). Banken har som et av sine hovedmål å ha en lav risikoprofil. Bankens finansielle risiko avdekkes og styres gjennom månedlige oppgaver/rapporteringer.

Kredittisiko

Kredittisiko kan defineres som risikoen for tap som følge av at motpart ikke overholder sine forpliktelser, og at stille sikkerheter ikke dekker utestående krav. Kredittisikoen er historisk sett den største risikoen i bankdriften. I vår

utlånsprosedyre legges det stor vekt på betalingsevne og sikkerhet for å holde kredittisikoen under kontroll. Vi oppdaterer kontinuerlig policy og håndbøker i henhold til Finanstilsynets retningslinjer/forskrifter. Kredittisikoen overvåkes gjennom misligholdsrapportering, kredittkontroll og oppfølging av utsatte engasjementer.

Bedriftskundenes regnskaper innhentes årlig, og hvert kvartal går vi gjennom de engasjementene som vi definerer som utsatte. Styret får seg jevnlig forelagt rapporter over utsatte engasjementer.

Det vesentligste av vår virksomhet er konsentrert i Lillesandsområdet. Videre har vi til dels høy konsentrasjon av engasjementer mot lokale håndverksbedrifter. For øvrig vises til note 4.

Banken har i de senere år hatt lave tapkostnader, og ved utgangen av året var misligholdte lån fortsatt beskjedne. Vi har vurdert at nivået for tap fremover ikke vil overstige 0,30 % av brutto utlån i en 3-års-periode. Vi har ikke foretatt endringer av vår kredittisikoprofil gjennom året. Ved eventuelle fremtidige endringer i denne, forventer vi at normale tap skal kunne dekkes av bankens ordinære driftsresultat.

I dag er det vår oppfatning at den samlede risiko innenfor dette området kan anses som forholdsvis lav.

Markedsrisiko

Renterisikoen i bankporteføljen er knyttet til tap i forbindelse med ulik bindingstid i forbindelse med bankens innskudds- og utlånsportefølje. Banken har for tiden bare mindre beløp i innskudd og utlån med bundet rente – alle øvrige utlån og innskudd er gitt med flytende rente. Fastrentelån sikres ved behov med renteswapper. Dette medfører at det i hovedsak kan gjøres parallell skift i rentenivået for innskudd og utlån. Bankens finansiering fra markedet fastsettes kvartalsvis i henhold til 3 måneders Nibor.

Styret har fastsatt retningslinjer for handel med verdipapirer, hvor det er lagt vekt på å ha en lav risikoprofil. Det kjøpes kun papirer med flytende rente, og bankens policy er at obligasjoner holdes til forfall. Varigheten av obligasjonsbeholdningen var pr. 31.12.2018 på 0,18 år (pr. 31.12.2017 på 0,26 år).

Banken har også i 2018 bare i beskjeden grad vært eksponert i egenkapitalbevis og aksjer.

Renterisikoen innenfor nevnte områder vurderer vi ikke som betydelig. Bankens styre vurderer risikoen for tap på verdipapirplasseringene som tilfredsstillende.

Lillesands Sparebank har kun en beskjeden kontantbeholdning som er knyttet til kjøp og salg av reisevaluta, og risikoen i denne er liten. Vi har videre stilt garantier for et beskjedent antall valutalån.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å kunne innfri sine forpliktelser ved forfall, samt risikoen for at banken ikke klarer å møte sine likviditetsforpliktelser uten at kostnaden ved dette øker dramatisk. Nivået på institusjonens forvaltningskapital og kapitaldekning vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid. Banken er registrert på ABM (en alternativ markedsplass på børsen for notering og handel av obligasjoner og sertifikater).

Innskudd fra kunder er bankens viktigste og mest stabile finansieringskilde. Styret legger vekt på at forholdet mellom innskudd fra kunder og utlån skal være tilfredsstillende. De tre største innskuddene er fra næringslivet og offentlig sektor og beløper seg til totalt 108,6 mill. kroner.

Banken har pr. 31.12.2018 hentet inn 730 mill. kroner fra penge- og kredittmarkedet, uendret fra 2017. Det er overført 635 mill. kroner i lån til Verd Boligkreditt AS, og banken har fortsatt en buffer av lån som er klargjorte og som kan overføres ved behov. Bankens gode resultat og solide kapitaldekning har bidratt til at nødvendig kapital har vært tilgjengelig også i 2018, og til akseptabel pris. For å redusere likviditetsrisikoen, er banken bevisst på å spre innlån på ulike løpetider, samtidig som låneopptakene er langsiktige.

Ved årsskiftet var innskuddsdekningen på 76,72 % mot 76,67 % i fjor.

Styret har fastsatt retningslinjer for likviditetsstyring. Vi benytter Finanstilsynets likviditetsindikator og det er lagt opp til at vi skal ligge i området lav eller moderat risiko. Vi har hatt en tilfredsstillende likviditetssituasjon gjennom året, samtidig som styret følger finansieringen av banken nøye.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko kan defineres som risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Vi har fokus på at vi har den kompetansen som trengs samt å avdekke eventuell nøkkelmannsrisiko. En vesentlig del av den operasjonelle risikoen i banken er knyttet til bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi IKT. Risikoen avdekkes gjennom internkontroll og revisjonshandlinger. Risikoen vurderes som akseptabel.

► RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL

Styret har fastsatt prinsipper for internkontrollen i banken på de ulike aktivitetsområder og påsett at den er etablert i samsvar med lover og forskrifter. Styret har behandlet den årlige internkontrollrapporten og kan bekrefte at den etter styrets mening er gjennomført og dokumentert i henhold til CRR/CRD IV-forskriften.

Styret har gjennom året gjennomgått og vurdert bankens risiko- og kapitalvurderingsprosess (ICAAP). ICAAP er en integrert del av styrets og ledelsens rutiner for overordnet styring og kontroll. Styret mener at banken har tilpasset seg regelverket på en god måte ut fra bankens størrelse og risikoprofil.

Offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriften
Vi viser til forskriftens § 45-1 andre ledd og kan opplyse at informasjon vedrørende Pilar III fremkommer på bankens hjemmeside.

► ETIKK

Banken har utarbeidet egne etiske retningslinjer og legger stor vekt på å ha en høy etisk standard internt og i sin dialog med kunder. I disse retningslinjene er også samfunnsansvar omhandlet. Disse retningslinjene er lagt ut offentlig via banken sin hjemmeside. Alle ansatte har gjennomgått kurs i etikk. Vi mener at dette blir godt ivarettatt i banken.

► PERSONAL- OG ARBEIDSMILJØ

Ved utgangen av året var det ansatt 14 personer i full stilling og 6 personer på deltid. Dette innebærer at det er knyttet 18,5 årsverk til banken pr. 31.12.2018. Rengjøringshjelp og vaktmester er engasjert på deltid og kommer i tillegg.

Vår målsetting er at vi skal opprettholde et arbeidsmiljø som er i samsvar med lover og regler for helse, miljø og sikkerhet. Samarbeidet med de ansatte i forskjellige utvalg har vært godt, og arbeidsmiljøet må betegnes som meget bra.

Banken har kollektiv pensjons- og ulykkesforsikring for de ansatte. Aldersgrensen er 70 år med mulighet for ansatte til å gå av med AFP fra 62 år. Legeundersøkelse gjennomføres rutinemessig og helsetilstanden blant de ansatte er god. Sykefraværet var på 0,93 % mot 4,23 % året før.

Bankens sikkerhetsutstyr blir jevnlig testet og sikkerhetsrutinene gjennomgått. Det har ikke vært personskader eller materielle skader i løpet av året. Rutinene ved brann og ran blir jevnlig gjennomgått. Endrede rammebetingelser med blant annet nye og strengere kompetansekrav innenfor flere områder gjør det nødvendig å tilrettelegge for å styrke kompetansen i organisasjonen. Banken har tilsluttet seg den nasjonale ordningen for autorisering av finansielle rådgivere. Syv av bankens ansatte er autoriserte finansielle rådgivere. En av disse er også autorisert som sensor. I tillegg er to ansatte autoriserte som forsikringsrådgivere. Banken er i gang med kursingen i forbindelse med autorisering på kreditt og tre rådgivere har fullført dette p.t.

► LIKESTILLING

Banken har som hovedmål å arbeide for full likestilling mellom kjønnene på alle plan. Det legges særskilt vekt på muligheter for etterutdanning og videre utvikling.

I vårt høyeste organ, generalforsamlingen, er kvinneandelen 60 %, og i styret 40 %. Av bankens 20 ansatte er 12 kvinner og 8 menn. 6 kvinner arbeider deltid. 43 % av totale årsverk er menn og 57 % kvinner.

► DET YTRE MILJØ

Bankens forurensing av det ytre miljø vil stort sett være av indirekte karakter blant annet ved kjøp og bruk av reiser, energi, papir og andre forbruksgjenstander, samt ved oppvarming, kloakk, avfall og avfallshåndtering. Styret anser at dette bidrar til minimal forurensing av det ytre miljø. Banken er sertifisert Miljøfyrtårnsbedrift.

► EIERSTYRING

Som selvstendig, selveiende sparebank har vi ingen eiere som skal ha del i bankens overskudd. Etter at gaveutdelingen er gjennomført, legges overskuddet til bankens fond og virker til beste for lokalsamfunnet. Banken har som mål å være lokal, nær og personlig. Viktig for kundebehandlingen i banken er blant annet forutsetningen om imøtekomende og dyktige ansatte, god rådgivning og god etisk standard.

Sparebankens styringsstruktur følger av særskilte regler i Finansforetaksloven. Dette innebærer andre styringsorganer enn for aksjeselskaper. Vårt verdigrunnlag og forretningsidé med lokal forankring og samfunnsansvar er tuftet på bestemmelser i Finansforetaksloven og bankens vedtekter og betyr blant annet at eierstyringen utøves av generalforsamlingen som er sammensatt dels av innskytervalgte (12), dels av kommunalt oppnevnte (4), dels av ansatte (4).

Det er styret i banken som har rollen som revisjonsutvalg og risikoutvalg. Risk Manager/Complianceansvarlig rapporterer direkte til styret.

Banken har kontrollmekanismer som sikrer at dens beslutninger treffes uavhengig og i samsvar med en klar risikostrategi og kredittpolicy. Disse er nærmere omtalt i denne beretningen.

► FRENDE HOLDING AS

Lillesands Sparebank er inne på eiersiden og samarbeider om Frenedes produkter innenfor livs- og skadeforsikring. Gjennom selskapet kan vi selge de aller fleste forsikringsprodukter. Selskapet leverte i 2018 et resultat før skatt på 85 millioner kroner (301 millioner), og en egenkapital avkastning på 4,0 % (19,9 %). Årets tre første kvartaler var preget av en utfordrende skadesituasjon i Frende Skade. Dette snudde i siste del av året og fjerde kvartal ble det beste kvartalet i selskapets historie når det gjelder forsikringsskader. Combined ratio for kvartalet endte på 85,5 %. Frende Liv har hatt et år med gode risikoresultater til tross for en noe svakere utvikling i fjerde kvartal. I fjerde kvartal isolert var resultat før skatt på 24,2 millioner kroner (81,5 millioner kroner). Resultatet var preget av god forsikringsteknisk drift på skadesiden, mens livselskapet har hatt noe negativ utvikling i kvartalet. Finansavkastningen i fjerde kvartal var preget av uro i finansmarkedene, og endte med et resultat på minus 48,4 millioner kroner. I 2019 forventer Frende fortsatt god vekst. Etter et relativt svakt år i 2018, både for bransjen og for Frende, forventes resultatene på skadesiden og finans å være tilbake på normalnivå i 2019.

► BRAGE FINANS AS

I 2017 gikk vi inn på eiersiden i finansieringsselskapet Brage Finans AS etter å ha vært distributør. Leasing for næringskundene er et viktig produkt for banken samt bil og båtlånsfinansiering for privatkundene. Selskapet er eid av 12 eierbanker. I tillegg blir produkter tilbudt gjennom forhandlere av kapitalvarer og ved direktesalg. Selskapet har i 2018 utvidet sin satsing. Selskapet oppnådde i 2018 et resultat før skatt på 93,9 millioner kroner (58,2 millioner kroner). En resultattforbedring på 35,7 millioner kroner fra 2017. Sterk utlånsvekst innenfor både bedriftsmarkedet og privatmarkedet er blant hovedårsakene til selskapets resultatframgang. Året 2018 har vært preget av høy aktivitet og positiv utvikling innenfor både leasing, finansiering og billån. Selskapet har oppnådd gode resultater fra satsningen mot bilforhandler-segmentet, samtidig som selskapet fortsetter å øke sine markedsandeler innenfor løsøreleasing mot bedriftsmarkedet. Utlånsporteføljen for privat markedet utgjorde totalt 2,4 milliarder kroner ved utgangen av året, en økning på 1,2 milliarder kroner. Utlånsportefølje mot bedriftskunder ved utgangen av året utgjorde totalt ca. 6,9 milliarder kroner. Brutto utlån økte i 2018 med 1,9 milliarder kroner, tilsvarende en vekst på 38 %. Porteføljen domineres av engasjementer med lav risiko, og forventede tap er lave. Selskapets kostnadsprosent falt fra 44 % i 2017 til 39 % i 2018.

► NORNE SECURITIES AS

Vi er også inne på eiersiden i verdipapirforetaket Norne Securities AS. Gjennom selskapet kan Lillesands Sparebank tilby aksjehandel på nett til våre

kunder samt IPS og ASK. Selskapet fokuserer spesielt på rådgivning, analyse og handel i børsnoterte SMB selskaper. Selskapet leverer en resultatandel for fjerde kvartal isolert på 0.6 millioner kroner (0.2 millioner kroner). I fjerde kvartal var det et betydelig fall i aksjemarkedene, noe som var negativt for Norne Securities sin omsetning både for netthandel (online) og ordinær aksjemegling. Det bidro også til utsettelse i gjennomføring av prosjekter innenfor corporate finance. I 2018 har Norne videreutviklet rollen som Norges ledende rådgiver og tilrettelegger for egenkapitalbevis i norske sparebanker med mer enn ti gjennomførte emisjoner. Selskapet har videre spisset virksomheten i to klare markedsområder: Online aksje- og fondshandel til privatkundemarkedet (ikke-profesjonelle investorer) og Corporate Finance- og Investeringsrådgivning til bedriftskundemarkedet og profesjonelle investorer.

► VERD BOLIGKREDITT AS

I samarbeid med andre banker er vi inne på eiersiden i boligkreditselskapet Verd Boligkreditt AS. Ved å stille særskilt sikrede boliglån som sikkerhet vil boligkreditselskapet oppnå gunstigere fundingbetingelser. Dette er også et viktig likviditetsinstrument for banken.

► BALDER BETALING AS

Selskapet utøver eierskapet i Vipps AS (tidligere VBB AS) for Lillesands Sparebank og 14 andre sparebanker. Balder Betaling har en eierandel i Vipps på 10,5 %. VBB AS ble etablert i starten av tredje kvartal etter en fusjon mellom Vipps, BankAxept og BankID, og er dermed et selskap med eierskap til store deler av norsk ID og betalingsinfrastruktur. Selskapet sikrer et kraftfullt norsk alternativ til store internasjonale aktører innenfor betalingsformidling. I fjerde kvartal har selskapet endret navn tilbake til Vipps AS som selskapet het før nevnte fusjon. De viktigste leveransene fra Vipps i fjerde kvartal er Vipps for barn under 15, saldo i Vipps og Vipps Regning i bankens egne kanaler. I tillegg har Vipps inngått en avtale med AliPay for bruk i Norge for kinesiske turister.

► EXBO AS

I 2017 kjøpte Lillesands Sparebank sammen med Søgne og Greipstad Sparebank deler av Exbo AS som er et eiendomsmeglerforetak med kontorer fra Arendal i øst til Mandal i vest. Dette er med på å befeste vår posisjon vår som en bank med fullskala tjenestetilbud. Selskapet har hatt en meget god utvikling, spesielt i Lillesand. Lokalkontoret i Lillesand har nå størst markedsandel i kommunen.

► DSS-SAMARBEID

Samarbeidet med DSS-bankene (de samarbeidende sparebankene) er meget godt, og vi samarbeider innenfor flere områder, men hovedvekten er innenfor IT drift og innkjøp av systemer samt forretningsutvikling.

► UTSIKTENE FOR DET KOMMENDE ÅR

Finansielt er vi posisjonert for ytterligere vekst og utvikling. I tillegg har vi motiverte medarbeidere, gode samarbeidspartnere og en organisasjon som kan snu seg raskt ut ifra endrede rammevilkår. Det tilsier at vi er rigget for ytterligere vekst 2019.

Det vil alltid være usikkerhet knyttet til vurderingene av fremtidige forhold. Lavt rentenivå, sterk konkurranse og stadig nye regulatoriske krav vil opprettholde presset på bankens rentemarginer.

Den teknologiske utviklingen går raskt og endret kundeadfærd er noe vi har stort fokus på. Banken vil tilpasse seg utviklingen men vi skal også ha fokus på det som skiller oss ut i fra de store bankene. Vi skal være rådgiverbanken. Livsløpsbanken som følger kunden i hele livsløpet. Vi skal fortsette å bygge gode kunderelasjoner ved hjelp av nærhet til kunden og personlig service.

Dette er også noe vi har fokus på i samarbeidet vårt i DSS, å utvikle tjeneste- og produktspekteret i takt med kundenes behov.

Visjonen vår er å være Byens Bank. Det skal vi fortsette med. Vi har et samfunnsansvar og det tar vi alvorlig. Vi skal fortsette å støtte bredt i lokalsamfunnet vårt. Aktivitet er viktig for et levende og pulserende lokalsamfunn.

Lokal forankring, korte beslutningsveier, gode rådgivere og et relevant produktspekter tilsier at vi skal være en god bank både for eksisterende og nye kunder også i 2019.

► TAKK

Styret vil takke alle ansatte for flott innsats og godt samarbeid i året som er gått. Vi vil også rette en hjertelig takk til våre kunder og øvrige samarbeidspartnere for deres oppslutning om banken i 2018.

Lillesand, 18. februar 2019

I styret for Lillesands Sparebank

Torkil S. Mogstad
leder

Inger Vollstad
nestleder

Knut Harald Kvifte

Heikki E. Systad

Karin G. Hagen
ansattes representant

Anne-Grethe Knudsen
adm. banksjef

►► RESULTATREGNSKAP

01.01.18 – 31.12.18

	Note	2018	2017
1.2. Renter o.l. av utlån til kredittinstitusjoner		3.429.163	2.636.654
1.3. Renter o.l. av utlån til og fordringer på kunder		82.352.873	79.266.572
1.4. Renter o.l. av sertifik./obligasj./rentebærende verdipapirer		1.079.788	1.383.436
1. Renteinntekter og lignende inntekter	2	86.861.824	83.286.662
2.1. Renter o.l. på gjeld til kredittinstitusjoner		2.468.192	2.377.944
2.2. Renter o.l. på innskudd fra og gjeld til kunder		20.729.604	19.946.348
2.3. Renter o.l. på utstedte verdipapirer		12.646.175	10.788.387
2.5. Andre rentekostnader og lignende kostnader		1.547.603	1.489.059
2. Rentekostnader og lignende kostnader		37.391.574	34.601.739
I Netto rente- og provisjonsinntekter		49.470.251	48.684.923
3.1. Inntekter av aksjer/andre verdipapirer m/ variabel avkastning		4.444.612	3.195.878
3. Utbytte og andre innt. av vp. med variabel avkastning		4.444.612	3.195.878
4.1. Garantiprovisjon		753.810	972.235
4.2. Andre gebyrer og provisjonsinntekter		9.602.790	8.680.406
4. Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	8	10.356.600	9.652.641
5.2. Andre gebyrer og provisjonskostnader		1.079.937	1.132.676
5. Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		1.079.937	1.132.676
6.1. Netto gev./tap påertif./oblig./andre rentebærende verdipapirer		5.050	138.930
6.2. Netto gev./tap på aksjer/andre verdipapirer		6.638.831	131.224
6.3. Netto gev./tap på valuta og finansielle derivater		524.388	608.744
6. Netto verdiendring og gevinst/tap andre verdipapirer/valuta		7.168.269	878.898
7.1. Driftsinntekter faste eiendommer		348.648	339.332
7.2. Andre driftsinntekter		1.248.766	0
7. Andre driftsinntekter		1.597.414	339.332
Sum andre inntekter		22.486.958	12.934.073
8.1.1. Lønn	12,13,14	13.433.142	12.502.173
8.1.2. Pensjoner	15	2.076.983	2.018.965
8.1.3. Sosiale kostnader		3.718.484	3.325.742
8.1. Lønn mv		19.228.610	17.846.880
8.2. Administrasjonskostnader		14.640.202	12.275.265
8. Lønn og generelle administrasjonskostnader		33.868.811	30.122.145
9.1. Ordinære avskrivninger		1.405.039	1.648.089
9. Avskrivninger mv av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	17	1.405.039	1.648.089
10.1. Driftskostnader faste eiendommer		1.081.473	956.614
10.2. Andre driftskostnader	13,18	4.657.387	4.683.051
10. Andre driftskostnader		5.738.860	5.639.665
Sum driftskostnader		41.012.710	37.409.899
Resultat før tap		30.944.499	24.209.098
11.1. Tap på utlån		1.545.201	1.056.541
11. Tap på utlån, garantier mv	4	1.545.201	1.056.541
Resultat etter tap		29.399.298	23.152.556
13. Skatt på ordinært resultat	19	5.692.590	5.818.522
II Resultat av ordinær drift etter skatt		23.706.708	17.334.034
III Resultat for regnskapsåret		23.706.708	17.334.034
17.2.4. Overført til sparebankens fond	20	16.706.708	13.334.034
17.2.5. Overført gavfond	20	7.000.000	3.000.000
17.2.5. Gaver		0	1.000.000
Sum disponeringer		23.706.708	17.334.034
Resultat av ordinær drift etter skatt i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital		0,69 %	0,53 %

►► BALANSE

31.12.18

► EIENDELER

	Note	2018	2017
1. Kontanter og fordringer på sentralbanker		72.814.452	66.407.904
3. Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		168.328.373	160.726.465
4.3. Kasse /drifts- og brukskreditter		185.261.218	208.906.037
4.4. Byggelån		23.616.717	77.729.396
4.5. Nedbetalingslån		2.767.020.502	2.626.266.854
4. Brutto utlån	4.16.21	2.975.898.437	2.912.902.287
4.7. - spesifiserte tapsavsetninger	4	-2.847.038	-2.555.319
4.8. - uspesifiserte tapsavsetninger	4	-6.800.000	-5.500.000
4. Utlån til og fordringer på kunder		2.966.251.399	2.904.846.968
6.1. Utstedt av det offentlige		4.990.000	4.990.000
6.2. Utstedt av andre		61.461.330	65.694.280
6. Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende papirer	6	66.451.330	70.684.280
7.1. Aksjer, andeler og grunnfondsbevis		127.801.514	133.403.949
7. Aksjer, andeler og andre vp. med variabel avkastning	7	127.801.514	133.403.949
10.3. Andre immatrielle eiendeler		63.425	337.870
10. Immatrielle eiendeler	17	63.425	337.870
11.1. Maskiner, inventar og transportmidler		3.135.646	3.765.442
11.2. Bygninger og andre faste eiendommer		15.653.040	10.854.380
11. Varige driftsmidler	17	18.788.686	14.619.822
12. Andre eiendeler		6.076.494	3.696.012
13.1. Opptj. ikke mottatte inntekter	4	4.136.437	3.875.833
13.2. Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	15	470.329	383.869
13. Forsk. bet. ikke påløpte kostnader og opptj. ikke mottatte inntekter		4.606.766	4.259.702
Sum eiendeler	3	3.431.182.440	3.358.982.972

► GJELD OG EGENKAPITAL

	Note	2018	2017
14.1. Lån/innskudd fra kred.instit. u/avtalt løpetid		616.662	1.215.769
14.2. Lån/innskudd fra kred.instit. m/avtalt løpetid		130.000.000	100.000.000
14. Gjeld til kredittinstitusjoner	5	130.616.662	101.215.769
15.1. Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid		1.286.290.969	1.233.430.498
15.2. Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid		996.752.716	999.865.355
15. Innskudd fra og gjeld til kunder	5	2.283.043.685	2.233.295.853
16.3. Obligasjonsgjeld		599.887.823	629.815.357
16. Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	5	599.887.823	629.815.357
17. Annen gjeld	19	11.498.895	13.009.078
18. Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		3.607.001	3.269.395
19.1. Pensjonsforpliktelser	15	220.114	134.158
19.2. Utsatt skatt	19	1.080.289	887.196
19. Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser		1.300.403	1.021.354
Sum gjeld		3.029.954.470	2.981.626.807
22.2. Sparebankens fond		386.833.293	370.103.861
22.3. Gavefond		14.394.677	7.252.304
22. Opptjent egenkapital		401.227.970	377.356.165
Sum egenkapital	20	401.227.970	377.356.165
Sum gjeld og egenkapital	3	3.431.182.440	3.358.982.972
Poster utenom balansen			
Betingede forpliktelser		60.602.282	82.545.256
Forpliktelser		145.227.566	166.801.568

Lillesand, 18. februar 2019 - i styret for Lillesands Sparebank

Torkil S. Mogstad
Leder

Inger Vollstad
Nestleder

Knut Harald Kvifte

Heikki E. Systad

Anne-Grethe Knudsen
Adm. banksjef

Karin G. Hagen
Ansattes representant

▶▶ NOTEOPPLYSNINGER

Til regnskap 2018

▶ NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Virkelig verdi

Når regnskapsposter vurderes til virkelig verdi, i motsetning til anskaffelseskost, benyttes observerte markedsverdier.

Finansielle instrumenter – klassifisering og verdivurdering

Bankens beholdning av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer med fast avkastning klassifiseres som omløpsmidler eller anleggsmidler. Bankens markedsbasert obligasjoner i boligkreditselskaper er klassifisert som omløpsmidler mens resterende obligasjoner er klassifisert som anleggsmidler. Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning fordeles i utgangspunktet for hver av gruppene i handelsportefølje og øvrige omløpsmidler, samt anleggsmidler. Finansielle instrumenter som er omløpsmidler samt børsnoterte anleggsmidler bokføres til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi i tråd med god regnskapsskikk. Strategiske plasseringer klassifiseres som anleggsmidler, og er i regnskapet vurdert til anskaffelseskost og reguleres ikke for fortløpende kursendringer. I den grad verdifall ikke forventes å være forbigående vil disse verdipapirene likevel bli nedskrevet til virkelig verdi. Reverseringen av tidligere nedskrivninger skjer kun der grunnlaget for nedskrivninger ikke lenger er til stede.

Finansielle instrumenter – derivater

I den grad banken benytter finansielle derivater, er det i sikringsøyemed. Banken har inngått rentebytteavtale (renteswap), og denne behandles regnskapsmessig som verdisikring. Verdiendringer på sikringsinstrumentet regnskapsføres når sikringsinstrumentene realiseres. Sikringsobjektet balanseføres til nominell verdi da der er den verdien som reflekterer effekten av sikringen.

Finansielle instrumenter – handelsportefølje

Banken har ikke markedsbasert finansiell handelsportefølje.

Verdsattelse av låneengasjementer mv.

Lån er verdsatt til pålydende når renter og avdrag betjenes etter avtalen og det ellers ikke er forhold som tilsier at engasjementet bør nedskrives.

Et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall dersom det foreligger objektive bevis på at en tapshendelse har inntruffet etter første gangs balanseføring av et utlån, og den tapshendelsen reduserer utlånets estimerte fremtidige kontantstrøm. Som objektive bevis på verdifall regnes vesentlige finansielle problemer hos debitor, betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd, innvilget betalingsutsettelse eller endring i andre avtalevilkår som følge av betalingsproblemer hos debitor, eller at det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandlinger, annen finansiell restrukturering eller konkurs.

Dersom det finnes objektive bevis på verdifall, beregnes tap på utlån som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med effektiv rente. Vurderingen av om det finnes objektive bevis for verdifall gjøres enkeltvis for alle utlån som anses som vesentlige, og det kan gjøres for utlån som ikke anses som vesentlige. Tapsutsatte engasjementer samt misligholdte lån vurderes fortløpende, minimum en gang pr. kvartal.

Et engasjement anses som misligholdt når kunden ikke har betalt forfalt termin på utlån innen 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er innekket som avtalt innen 90 dager etter at rammekreditten ble overtrukket. Alle lån som er misligholdte, uansett størrelse, blir vurdert og fremkommer i note 4. Objektive bevis for at en gruppe av utlån har verdifall omfatter observerbare data som fører til en målbar nedgang i estimerte fremtidige kontantstrømmer fra utlånsgruppen, herunder negative endringer i betalingsstatus til debitorer i utlånsgruppen eller nasjonale eller lokale økonomiske forhold som samsvarer med mislighold i utlånsgruppen. Ved vurdering av nedskrivning på grupper, er bankens utlån delt inn i personkundemarked og bedriftsmarked med lav, moderat og normal (høyere) risiko. Som konstaterte tap regnes tap på et

BANKENS ÅRSOPPGJØR ER UTARBEIDET I OVERENSSTEMMELSE MED REGNSKAPSLOV, FORSKRIFT OM ÅRSREGNSKAP FOR BANKER, ØVRIGE LOVER OG BESTEMMELSER FOR SPAREBANKER OG GOD REGNSKAPSSKIKK FOR ØVRIG. DET ER UNDER DEN ENKELTE NOTE REDEGJORT FOR DE BENYTTETE REGNSKAPSPRINSIPPER. ALLE TALL ER OPPGITT I 1000 KRONER SÅ FREMT DET IKKE ER ANGITT NOE ANNET.

engasjement som er konstatert ved konkurs, stadfestet akkord, ved utleggsforretning som ikke har ført frem, ved rettskraftig dom eller ved frivillig gjeldsordningsavtale.

Periodisering av renter, provisjoner og gebyrer

Renter, gebyrer og provisjoner tas inn i resultatregnskapet etter hvert som disse opptjenes som inntekt eller påløper som kostnad. Etableringsgebyr er av en slik størrelse at de ikke overstiger kostnaden forbundet med etablering av lån/kreditt.

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler oppført i regnskapet til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger. Ordinære avskrivninger er basert på anskaffelseskost og fordeles lineært utover forventet økonomisk levetid på objektet. Avskrivningene for året belaster årets driftskostnader og fremkommer på egen linje i resultatregnskapet.

Regnskapsmessig behandling av gjeld

Påløpte kostnader periodiseres i tråd med sammenstillingsprinsippet. For å fastsette pensjonsforpliktelser benyttes aktuar til beregningen. Utstedte obligasjoner er oppført i balansen til pålydende verdi med tillegg av evt. overkurs og fradrag for evt. underkurs. Overkurs inntektsføres og underkurs kostnadsføres planmessig som en justering av løpende rentekostnader frem til forfall.

Omregning av utenlandsk valuta

Utenlandsk valuta omregnes etter offisielle midtkurser pr. 31.12.

Pensjoner

Den ytelsesbaserte pensjonsordningen beregnes i samsvar med IAS 19. Forventet avkastning på pensjonsmidlene beregnes ved bruk av diskonteringsrenten som beregnes ved brutto pensjonsforpliktelse. Periodens opptjente pensjonsrettigheter og netto rentekostnad presenteres under pensjoner på linjen lønn mv i resultatregnskapet. Aktuarielle gevinster og tap føres direkte mot egenkapitalen. Banken har videre usikrede pensjonsforpliktelser i form av medlemskap i AFP-ordning. Denne er ikke balanseført. Ved innskuddsplaner betaler selskapet innskudd til et forsikringselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som pensjonskostnad i den perioden premien pådras. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere framtidige innbetalinger.

Skatt

Skattekostnaden i regnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 25 % av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført i balansen.

Kontantstrømpoppstilling

Kontantstrømpoppstilling settes opp etter den indirekte modellen og finnes i egen oppstilling i årsregnskapet. Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter er definert som løpende renter knyttet til utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder, netto inn- og utbetalinger fra utlåns- og innskuddsvirksomheten, samt inn- og utbetalinger generert fra øvrige inntekter og omkostninger knyttet til den ordinære operasjonelle virksomheten banken driver. Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra verdipapirtransaksjoner med unntak av handelsporteføljen. I tillegg inngår kontantstrømmer knyttet til investeringer i driftsmidler i denne delen av oppstillingen.

Finansieringsaktiviteter inneholder kontantstrømmer fra opptak og nedbetaling av langsiktig gjeld samt egenkapital

► NOTE 2

FORDELING AV INNTEKTER PÅ GEOGRAFISKE OMRÅDER

Utlåne er fordelt med 72,5 % (70,8 % i 2017) til Lillesand kommune, 12,3 % (11,9 %) til våre nabokommuner og 15,3 % (17,3 %) til landet for øvrig. Garantier er fordelt med 97,1 % (93,9 %) i Lillesand kommune, 2,7 % (6,0 %) til våre nabokommuner og 0,1 % (0,1 %) til landet for øvrig. Vi anser ikke at det er vesentlig forskjell på risikoen i de forskjellige geografiske områdene.

► NOTE 3

FINANSIELL RISIKO

Likviditetsrisiko – restløpetid for postene i balansen

	Inntil 1 mnd	1 – 3 mnd	3mnd – 1 år	1 – 5 år	over 5 år	U/restløpetid	Sum
Konter og fordringer på sentralbanker samt gjeldsbrev som kan refinansieres i sentralbanker	72.814						72.814
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	126.625				41.703		168.328
Utlån til og fordringer på kunder	223.904	30.781	138.490	795.357	1.787.366		2.975.898
Tapsavsetninger						-9.647	-9.647
Obligasjoner/ sertifikater og andre rentebærende verdipapirer			20.060	31.592	14.800		66.452
Øvrige eiendeler med restløpetid	10.683						10.683
Eiendeler uten restløpetid						146.654	146.654
Sum eiendeler	434.026	30.781	158.550	826.949	1.843.869	137.007	3.431.182
Gjeld til kredittinstitusjoner	617			130.000			130.617
Innskudd fra og gjeld til kunder	1.766.388	499.828		16.827			2.283.043
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			99.888	500.000			599.888
Øvrig gjeld med restløpetid	7.359		6.972				14.331
Gjeld uten løpetid	775					1.300	2.075
Egenkapital						401.228	401.228
Sum gjeld og egenkapital	1.775.139	499.828	106.860	646.827	-	402.528	3.431.182
Nettosum alle poster	-1.341.113	-469.047	51.690	180.122	1.843.869	-265.521	0
Poster utenom balansen							
Garantiansvar				60.602			60.602
Bevilgede ikke disponerte lån og kreditter		145.228					145.228

Restløpetiden for kassekreditt og byggelån er klassifisert under utlån til og fordringer på kunder inntil 1 mnd.

Hoveddelen av innskuddene har ikke bindingstid, men betraktes likevel som en stabil finansieringskilde. Styret har vedtatt retningslinjer for bankens likviditetsstyring som legger opp til en konservativ likviditetsstrategi for å unngå at det tas risiko som kan sette banken i en kritisk likviditetssituasjon.

Likviditetsrisiko kan defineres som risikoen for at en bank ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på institusjonens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.

Lillesands Sparebank legger opp til at man skal benytte likviditetsindikatorne som Finanstilsynet benytter, og at disse for oss skal ligge i området lav eller moderat risiko.

Modellen beregner hvor stor andel av illikvide eiendeler som er langsiktig finansiert, dvs. med gjenstående løpetidslengde over 1 år (likviditetsindikator 1). Indikator 2 er identisk bortsett fra at tidsperioden det fokuseres på er endret fra 1 år til 1 måned.

Banken har i 2018 hatt en tilfredsstillende likviditetssituasjon. For å sikre en god og stabil likviditet hadde vi ved utgangen av året 730.000 i innlån fra penge- og kredittmarkedet. Lillesands Sparebank har også en buffer i en kommittert trekkrettighet mot en større norsk bank på 75.000.

Renterisiko – avtalt/sannsynlig tidspunkt for endring av rentebetingelser på hovedpostene i balansen

	Inntil 1 mnd	1 – 3 mnd	3mnd – 1 år	1 – 5 år	over 5 år	U/rente-eksponering	Sum
Konter og fordringer på sentralbanker	65.499					7.315	72.814
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	168.328						168.328
Utlån til og fordringer på kunder		2.882.289		83.962			2.966.251
Obligasjoner og sertifikater		66.154					66.154
Øvrige eiendelsposter						157.635	157.635
Sum eiendeler	233.827	2.948.443	0	83.962	0	164.950	3.431.182
Gjeld til kredittinstitusjoner	617	130.000					130.617
Innskudd fra og gjeld til kunder		1.766.388	499.828	16.828			2.283.044
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		599.888					599.888
Øvrig gjeld						16.405	16.405
Egenkapital						401.228	401.228
Sum gjeld og egenkapital	617	2.496.276	499.828	16.828	0	417.633	3.431.182
Nettosum alle poster	233.210	452.167	-499.828	67.134	0	-252.683	0

Renterisikoen i bankporteføljen er knyttet til tap i forbindelse med ulik bindingstid i forbindelse med bankens innskudds- og utlånsportefølje.

Banken har for tiden bare ubetydelige beløp i innskudd og utlån med bundet rente – alle øvrige utlån og innskudd er gitt med flytende rente.

Beholdningen av obligasjoner og sertifikater har en gjennomsnittlig durasjon på 0,18. Dette gir en rentefølsomhet ved 1 % renteendring på kr. 110 045 ved årets slutt. Fastrentelånene har en restløpetid inntil 5 år.

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for at bankens beholdning av og forpliktelser i andre valutaer skal medføre tap som følge av endringer i valutakurser.

Banken har ingen balanseposter i valuta. Banken har imidlertid stilt garanti for et beskjedent antall valutalån, men garantiene er stilt i norske kroner slik at vi ikke har valutarisiko. Valutabeholdningen i kassene omregnes til NOK etter offisielle midtkurser.

► NOTE 4

UTLÅN, GARANTIER OG TAP PÅ UTLÅN

Fordeling av brutto utlån og garantier på risikogrupper

Bankens utlån og garantier er inndelt i risikogrupper etter bestemte kriterier. Risikoklassifiseringen er en integrert del av saksbehandlingen i forbindelse med kredittgivning og rutinemessig oppfølging av de største engasjementene. Vi benytter Sparebanken Sør's scoringsmodell og klassifiseringssystem som har 11 risikoklasser, A – K, hvor A angir lavest risiko og K høyest. I oversikten her er risikoklassene A – D gruppert under betegnelsen lav risiko, E – G angir middels risiko mens H, I, J og K kalles høy risiko. I klasse K rubreres de kunder hvor vi enten har foretatt individuell nedskrivning eller har måttet konstatere tap. I oversikten nedenfor legges disse i gruppen for høy risiko. Lån og garantier til personkundemarkedet klassifiseres ut fra sikkerhet, gjeldsgrad og adferdsscore, mens for engasjementer med bedriftskundene legges det i tillegg til sikkerheten også inn en faktor med basis på siste års regnskap som belyser soliditet og evne til å betjene gjelden.

Banken vektlegger risiko ved prising av lån og garantier, jf. bankens prislister. De lån som har lavest rente har normalt også tilsvarende lav risiko.

Risikogrupper	Brutto utlån		Garantier		Individuelle nedskrivninger utlån + garantier		Potensiell eksponering v/ubenyttede trekkfasiliteter	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Privat lav risiko	1.789.767	1.753.751	4.371	7.617	0	0	91.539	83.950
Næring lav risiko	426.827	446.554	49.269	61.131	0	0	39.683	52.719
Sum lav risiko	2.216.594	2.200.305	53.640	68.747	0	0	131.222	136.668
Privat middels risiko	308.568	354.307	26	39,5	0	0	4.528	7.925
Næring middels risiko	236.218	207.568	4.038	10.462	0	1.000	5.119	11.246
Sum middels risiko	544.786	561.875	4.064	10.502	0	1.000	9.647	19.172
Privat høy risiko	72.679	30.822	0	0	1.376	856	1.134	0
Næring høy risiko	141.839	119.900	2.899	3.296	1.471	699	3.946	11.700
Sum høy risiko	214.519	150.722	2.899	3.296	2.847	1.555	5.080	11.700
Sum	2.975.898	2.912.902	60.602	82.545	2.847	2.555	145.949	167.540

93,0 % av utlånene er gitt til kundegrupper som er klassifisert med lav og middels risiko, mens 7,0 % er definert med høy risiko.

Tapsnivået har vært lavt i flere år og vi ser ingen vesentlig endring i porteføljen pr. 31.12.2018. Andelen av brutto misligholdte lån og kreditter er fortsatt meget lav og ligger på 0,13 % av brutto utlån. Basert på våre erfaringer hittil, på risikoklassifiseringssystemet og sammensetningen av låneporteføljen, forventer vi at nivået på fremtidige årlige tap totalt ikke vil overstige 0,30 % av brutto utlån, sett over en treårsperiode. Fremtidige tap vurderes hovedsakelig å inntreffe i gruppen høy risiko, som også er den gruppen som gir høyest renteinntekter.

Brutto utlån og garantier spesifisert på viktige næringer og personkundemarkedet

	Brutto utlån		Garantier		Pot. eksponering v/trekkfasiliteter	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Personkunder	2.171.014	2.138.881	4.396	7.656	97.202	91.875
Primærnæring	35.925	37.333	175	175	3.762	6.799
Industri/bygg/anlegg	293.813	273.387	16.272	23.565	17.847	26.325
Varehandel/restaurantdrift	54.118	58.938	3.050	6.354	8.960	7.714
Transport, post og telekom	25.239	23.581	3.964	11.630	3.848	4.381
Eiendomsdrift	303.807	274.135	31.839	32.252	6.244	23.064
Tjenesteytende virksomhet	91.983	106.649	907	913	8.086	7.381
Sum	2.975.898	2.912.902	60.602	82.545	145.949	167.540

	Misligholdte engasjementer		Øvrige tapsutsatte engasjementer		Individuelle nedskrivninger utlån + garantier	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Personkunder	3.126	4.492	12.623	80	1.376	856
Primærnæring	-	-	-	-	-	-
Industri/bygg/anlegg	86	89	6.198	-	-	-
Varehandel/restaurantdrift	345	206	-	1.720	1.311	1.539
Transport, post og telekom	-	-	-	-	-	-
Eiendomsdrift	-	-	-	3.941	-	-
Tjenesteytende virksomhet	170	170	-	-	160	160
Sum	3.727	4.957	18.822	5.742	2.847	2.555

Misligholdte og tapsutsatte lån

Misligholdte lån	2018	2017	2016
Brutto misligholdte lån	3.727	4.957	17.320
- individuelle nedskrivninger	1.776	1.129	989
Netto misligholdte lån	1.951	3.827	16.331

Øvrige tapsutsatte lån	2018	2017	2016
Totalt øvrige tapsutsatte lån	18.822	5.742	2.143
- individuelle nedskrivninger	0	426	69
Netto øvrige tapsutsatte lån	18.822	5.316	2.074

Et engasjement blir ansett som misligholdt når kunden ikke har betalt forfalt termin på utlån innen 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er innekket som avtalt innen 90 dager etter overtrekket.

Endring i individuelle nedskrivninger og gruppenedskrivninger

Individuelle nedskrivninger	Utlån		Garantier	
	2018	2017	2018	2017
Individuelle nedskrivninger 01.01	2.555	2.058	0	0
+/- Amortiseringseffekt	30	-123	0	0
- Periodens tap, hvor det tidligere er foretatt nedskrivninger.	0	0	0	0
+ Økte nedskrivninger i perioden	0	261	0	0
+ Nye nedskrivninger i perioden	448	359	0	0
- Tilbakeføring individuelle nedskrivning i perioden	-186	0	0	0
Individuelle nedskrivninger 31.12.	2.847	2.555	0	0

Nedskrivning på grupper av utlån	Utlån		Garantier	
	2018	2017	2018	2017
Nedskrivning på grupper utlån 01.01	5.500	5.000	0	0
+/- Periodens gruppenedskrivning	1.300	500	0	0
Nedskrivning på grupper av utlån 31.12	6.800	5.500	0	0

Årets tapskostnader	Tap på utlån	Tap på garantier	Gevinst/tap på verdipapir
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	448	0	0
+ Periodens endring i amortiseringseffekt ny nedskr.	30	0	0
+ Periodens endring i gruppenedskrivninger	1300	0	0
+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år er gjort individuelle nedskrivninger for	0	0	0
+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivninger for	0	0	0
- Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-233	0	0
Periodens tapskostnad	1545	0	0

Bankens maksimale eksponering for kredittrisiko

Eksponering(1)	2018	2017
Bokført verdi lån før tapsnedskrivning	2.975.898	2.912.902
Bokført verdi garantier før tapsnedskrivning	60.602	82.545
Ikke optrukne kredittrammer	145.949	167.540
Maksimal eksponering	3.182.449	3.162.987

(1) Det er ikke tatt hensyn til foretatte tapsnedskrivninger ved beregningen.

Banken har i tillegg overført lån og kreditter til Verd Boligkreditt for 634.861 pr 31.12.2018. Tilsvarende tall ved forrige årsskifte var 532.937. Utviklingen i bankens utlån må sees i sammenheng med endring i lån tilført boligkredittforetak.

Resultatførte renter på utlån hvor det er foretatt nedskrivning for tap

	2018	2017
Resultatførte renter	1	1

Forfalte utlån uten nedskrivninger

Forfalt/overtrukket i antall dager:	2018	2017
Forfalte engasjement 30-90 dager	18.822	4.172
Forfalte engasjement 91-180 dager	56	4
Forfalte engasjement 181-365 dager	1	2.239
Forfalte engasjement over 365 dager	172	94
Sum forfalte engasjement	19.051	6.509

Geografisk fordeling av utlån og garantier

	Utlån			Garantier		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016
Lillesand	2.156.255	2.062.356	1.817.400	58.870	77.479	73.698
Nabokommuner	364.697	346.387	386.443	1.657	4.992	4.748
Landet forøvrig	454.946	504.159	435.871	75	75	175
Sum	2.975.898	2.912.902	2.639.714	60.602	82.545	78.621

Lån med endringsavtale

Med dette menes lån der renten er redusert som følge av betalingsvansker. Bankens portefølje av slike lån er av uvesentlig betydning. Det er derfor heller ikke foretatt neddiskontering til nåverdi for slike lån.

Sikkerheter

Banken benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og type transaksjon. Sikkerheter kan være i form av fysisk sikkerhet, garantier, kontantdepot eller avtale om motregning osv. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret, eksempelvis bygninger, boliger eller varelager. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges til grunn en forutsetning om fortsatt drift. Unntak fra dette gjelder i situasjoner hvor det er foretatt nedskrivning. Det tas videre hensyn til forhold som kan påvirke sikkerhetens verdi, for eksempel konsesjonsbetingelser eller servitutter.

Bokført virkelig verdi av utlån til kunder

Markedspriser benyttes ved prising av utlån til kredittinstitusjoner og kunder. Banken har et ubetydelig utlånsbeløp med fast rente i sin portefølje. Virkelig verdi av utlån tilsvarer derfor porteføljens bokførte verdi. Verdien av nedskrevne engasjementer fastsettes ved neddiskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer.

Kredittforeningen for Sparebanker (KFS)

Lillesands Sparebank har et medlemsinnskudd i KFS på kr. 3.900.

► NOTE 5 GJELD

Gjeld til kredittinstitusjoner

Gjeld til kredittinstitusjoner består i hovedsak av flere innlån med flytende rente og løpetid fra 2 til 3 år. Det er ikke stilt sikkerhet for gjelden. Gjennomsnittlig effektiv rente gjennom året utgjorde 2,04 %.

Innskudd fra og gjeld til kunder

	Gjennomsnittlig rentesats	Saldo 31.12.2018
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	0,44 %	1.286.291
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	1,55 %	996.753

Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad i året i prosent av gjennomsnittlig innskudd fra kunder.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Lån	Gjennomsnittrente	Gjeld pr.31.12.2018	Forfall	Måned/år
Obligasjonslån	1,96 %	600 mill	100 mill	05.2019
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		600 mill	100 mill	01.2020
			100 mill	04.2020
			100 mill	06.2020
			100 mill	01.2022
			100 mill	09.2022

Det er ikke stilt sikkerhet for gjelden. Banken har ingen egne obligasjoner. Gjennomsnittlig rente er beregnet ut fra effektiv rente på verdipapirene gjennom året.

Skyldig skatt

I posten annen gjeld utgjør avsetning til skattetrekk pr 31.12.2018 0,7 mill. kr. Banken har ikke stilt ekstern sikkerhet eller opprettet ekstern bankkonto for skattetrekket.

► NOTE 6

OBLIGASJONER, SERTIFIKATER OG ANDRE RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER

Spesifikasjon etter grupper	Balanseført verdi	Virkelig verdi (1)	Andel børsnoterte	Anskaff. kost.
Anleggsmidler	21.391	21.391	17.567	21.198
Omløpsmidler	45.061	45.061	45.061	44.987
Sum anleggsmidler og omløpsmidler	66.451	66.452	62.628	66.184
Beholdning etter debitorkategori				
Stats- og statsgaranterte risikovekt 0	5.009			
Obligasjoner med fortrinnsrett risikovekt 10	40.052			
Kommuner og fylkeskommuner risikovekt 20	0			
Bank / finansforetak risikovekt 20	0			
Bank / finansforetak risikovekt 100 (2)	16.361			
Andre obligasjoner risikovekt 100	5.030			
Sum balanseført	66.451			

(1) Virkelig verdi er opplyst der slik verdi kan fastsettes. Vektet gjennomsnittlig rente gjennom året utgjorde 1,57 %.

(2) Utgjør ansvarlig lånekapital i andre finansforetak. Det er ikke bokført ansvarlig lånekapital i eiendelspost 3 og 4.

Beholdningsendring gjennom året av verdipapirer som er anleggs- og omløpsmiddel:

Inngående balanse 01.01.	70.685
Tilgang i året	11.800
Avgang i året	16.028
Endring i periodisering over/underkurs	-5
Utgående balanse 31.12.	66.452

► NOTE 7

AKSJER, ANDELER OG ANDRE VERDIPAPIRER MED VARIABEL AVKASTNING

Spesifikasjon etter grupper	Balanseført verdi	Virkelig verdi (1)	Andel børsnoterte	Anskaff. kost.
Anleggsmidler	80.304	93.345	8.008	80.304
Omløpsmidler	47.498	47.843		47.498
Sum anleggsmidler og omløpsmidler	127.801	141.188		127.801

Beholdningsendringer gjennom året av verdipapirer som er anleggsmidler:

Inngående balanse 01.01.	133.404
Tilgang i året	27.105
Avgang i året	-32.703
Nedskrivning i året	-5
Utgående balanse 31.12.	127.801

Spesifikasjon etter selskap	Balanseført verdi	Virkelig verdi (1)	% eierandel	Antall andeler
Aksjer				
AVIGO AS // Org.nr.: 932936046	140	140	3,01 %	140
Balder betaling AS // Org.nr.: 918693009	2.892	3.536	0,59 %	150.926
Brage Finans AS // Org.nr.: 995610760	16.805	15.965	1,40 %	1.583.807
DNB ASA // Org.nr.: 981276957	535	4.283	0,00 %	31.000
DSS AS // Org.nr.: 917153949	5	5	11,11 %	1
Eiendomskreditt AS // Org.nr.: 979391285	2.764	4.000	0,63 %	26.924
Frende Holding AS // Org.nr.: 991410325	4.955	8.960	0,59 %	39.771
LSG Eiendomsmegling AS // Org.nr.: 919930241	9.800	9.800	50,00 %	5.000
Norne Eierselskap AS // Org.nr.: 992881461	450	450	0,77 %	1.374.465
Verd Boligkreditt AS // Org.nr.: 994322427	30.968	31.275	6,75 %	30.048
Diverse aksjer	40	95	-	-
Sum aksjer	69.354	78.508		
Egenkapitalbevis				
Haugesund Sparebank // Org.nr.: 837895502	3.003	3.003	2,29 %	28.600
Kredittforeningen for Sparebanker // Org.nr.: 986918930	474	527	0,92 %	460
Skue Sparebank // Org.nr.: 837889812	200	232	0,10 %	1.900
Sparebank 1 Nord-Norge // Org.nr.: 952706365	730	2.090	0,03 %	33.274
Sparebank 1 SMN // Org.nr.: 937901003	498	2.111	0,02 %	25.068
Sparebanken Sør // Org.nr.: 937894538	2.565	3.194	0,21 %	33.000
Surnadal Sparebank // Org.nr.: 937900031	3.481	3.680	2,52 %	33.154
Sum egenkapitalbevis	10.950	14.837		
Obligasjonsfond				
DNB OMF // Org.nr.: 915038646	31.651	31.783		
Heimdal Høyrente // Org.nr.: 918 195 440	5.315	5.331		
Pengemarkedsfond				
Pluss Likviditet // Org.nr.: 975973301	10.532	10.729		
Sum fond	47.498	47.843		
Sum aksjer, egenkapitalbevis og fond	127.801	141.188		

(1) Virkelig verdi er opplyst der slik verdi kan fastsettes. Aksjepostene som ikke kan omsettes i et regulert marked er verdsatt på bakgrunn av ligningskurser, evt. bokførte verdier, og er basert på ulike grader av skjønn.

► NOTE 8 PROVISJONER OG GEBYRER

	2018	2017
Kredittformidling	1.294	1.542
Verdipapiromsetning/forvaltning	2.425	160
Betalingsformidling	184	4.883
Forsikringsformidling	847	2.288
Annen virksomhet	5.606	780
Sum	10.357	9.653

► NOTE 9 FORVALTNINGS- OG ADMINISTRASJONSTJENESTER

Banken forvalter etableringslån for Lillesand kommune for i alt 72,6 mill. kroner fordelt på 170 låntakere. Dette er midler som kommunen låner i Husbanken for videre utlån. Bankens oppgave er regulert i egen avtale og innebærer ingen kredittrisiko for banken.

► NOTE 10 BETINGET UTFALL

Banken har ingen betingede forpliktelser.

► NOTE 11
POSTER UTENOM BALANSEN

Fordeling av garantiansvar:	2018	2017
Betalingsgarantier	8.742	18.174
Kontraktsgarantier	17.957	27.312
Annet garantiansvar	25.600	11.459
Lånegarantier	8.303	25.600
Samlet garantiansvar	60.602	82.545
Forpliktelser		
Bevilgede ikke disponerte lån og kreditter	145.949	167.540
Sum forpliktelser utenom balansen	206.551	250.085

► NOTE 12
ANTALL ANSATTE

Gjennomsnittlig antall ansatte har i løpet av regnskapsåret vært 19,50 årsverk, dvs. en økning fra året før da tallet var 18,60 årsverk.

► NOTE 13
YTELSER TIL LEDENDE PERSONER MV

	Møtehonorar	Lønn	Naturalytelser	Pensjonspremie
Adm. banksjef Anne-Grethe Knudsen		1.441		171
Økonomisjef Morten Arentz-Grastvedt		954		107
IT-sjef Stein Holter		845		80
Kredittsjef Dina H. Stendal		892		92
Styrets leder Torkil S. Mogstad	103			
Styrets nestleder Inger Vollstad	75			
Styremedlem Knut Harald Kvifte	60			
Styremedlem Heikki E. Systad	60			
Styremedlem valgt blant de ansatte Karin G. Hagen	60	621		41

Det er ingen avtaler som gir daglig leder, ledende ansatte eller noen av styrets medlemmer særskilte vederlag ved opphør eller endring av ansettelsesforholdet/vervet.

Godtgjørelse til bankens revisor	2018	2017
Lovpålagt revisjon inkludert regnskapsteknisk bistand	378	414
Andre attestasjonstjenester	113	63
Skatterådgivning, inkl. teknisk bistand med ligningspapirer	28	34
Andre tjenester utenfor revisjon	82	389
Kostnadsført godtgjørelse til revisor (inkl. mva.)	601	900

► NOTE 14
RENTESUBSIDIERING AV LÅN TIL ANSATTE

Årets rentesubsidiering av lån til ansatte utgjør 0,28 mill.

► NOTE 15

PENSJONSKOSTNADER OG PENSJONSFORPLIKTELSE

Sikrede forpliktelser

Banken har balanseførte pensjonsforpliktelser knyttet til etterlattepensjon og førtidspensjon for adm. banksjef. Ved verdsettelse av pensjonsmidlene og ved måling av påløpte forpliktelser, benyttes estimerte verdier. Disse estimatene korrigeres hvert år i samsvar med oppgave over pensjonsmidlenes verdi og aktuarberegninger av forpliktelsesens størrelse. Følgende forutsetninger er lagt til grunn for beregningen av pensjonsforpliktelse for de ytelsesbaserte pensjonsordningene:

	2018	2017
Antall i ordningene	3	3
Diskonteringsrente	2.60 %	2.40 %
Forventet avk pensjonsmidler	2.60 %	2.40 %
Årlig forventet lønnsvekst	2.75 %	2.50 %
Årlig regulering av pensjoner under utbetaling	1.20 %	1.20 %
Årlig forventet G-regulering	2.50 %	2.50 %
Gjennomsnittlig arb.giver faktor	19,10 %	19,10 %
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE

	2018			2017		
Pensjonskostnader	Sikrede	Usikrede	Sum	Sikrede	Usikrede	Sum
Årets pensjonsopptjening	327	0	327	318	0	318
+ Rentekostnad på pensjonsforpliktelser	101	0	101	97	0	97
- Forventet avkastning på pensjonsmidler	-20	0	-20	-218	0	-218
+ Administrasjonskostnader	0	0	0	0	0	0
Pensjonskostnad inkludert arbeidsgiveravgift	408	0	408	197	0	197
Pensjonsforpliktelse	4.466	0	4.466	4.244	0	4.244
- pensjonsmidler	-4.571	0	-4.571	-4.364	0	-4.364
Balanseført pensjonsforpliktelse (-midler)	-105	0	-105	-120	0	-120

Usikrede forpliktelser

Partene i arbeidslivet har inngått avtale om ny AFP-ordning. Det er kommet en uttalelse om måling og regnskapsmessig behandling av ny AFP (avtalefeste pensjon). Det foreligger imidlertid ikke tilstrekkelig informasjon til å beregne forpliktelsen i balansen pr. 31.12.18. Årets innbetaling til AFP-ordningen er kostnadsført med kr. 116 677,-.

Innskuddsordning

Banken har en innskuddsordning for alle ansatte. Banken har i 2018 hatt kr 1 692 744,- i kostnader knyttet til denne ordningen. Banken er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Bankens pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov. Forskjellen mellom pensjonskostnaden i resultatregnskapet og pensjonskostnaden i note skyldes behandlingen av arbeidsgiveravgift.

► NOTE 16

LÅN OG SIKKERHETSSTILLELSE TIL LEDENDE PERSONER

	Lån/garantier
Bankens ledergruppe	
Adm. banksjef Anne-Grethe Knudsen	3.331
Økonomisjef Morten Arentz-Grastvedt	3.773
IT-sjef Stein Holter	971
Kredittsjef Dina H. Stendal	3.555
Styret	
Styrets leder Torkil S. Mogstad	209
Styrets nestleder Inger Vollstad	0
Styremedlem Knut Harald Kvifte	403
Styremedlem Heikki E. Systad	0
Styremedlem valgt blant de ansatte Karin G. Hagen	3.324
Lån til øvrige ansatte	23.499

Vilkår for lån og garantier er ikke opplyst, idet disse er gitt på standard vilkår, eller generelle vilkår som benyttes for ansatte.

► NOTE 17
VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler	Maskiner, inv., transp. mm.	Tekniske installasjoner	Immaterielle eiendeler	Bygninger o a fast eiendom	Sum
Bokført verdi 01.01.	2.069	1.696	338	10.855	14.958
Tilgang	315	63	0	5828	6.206
Avgang	0	0	0	-896	-896
Bokført verdi før avskriv. 31.12.	2.384	1.759	338	15.787	20.268
Avskrivninger 31.12.	701	306	274	134	1.415
Bokført verdi 31.12.	1.683	1.453	64	15.653	18.853
Avskrivningssatser	10-25 %	10-25 %	20 %	1-5 %	-

Avskrivningen er basert på avskrivning etter lineært prinsipp. Varige driftsmidler som er fullt avskrevet og ikke lenger er i bruk, er tatt ut av oppstillingen over. Bokført verdi av bankbygget som ligger i Lillesand kommune utgjør 4.618. Bygget har et areal på 340 kvm. og 100 % utnyttes til egen virksomhet. Banken eier også Vestregt. 6, bokført verdi 4.941 og leies ut. Videre eier banken eiendommen Fosselia 7, bokført med kr. 393 og eiendommen leies ut. Banken har solgt en leilighet på Hovden og kjøpt hytte der, bokført med 5.753, som benyttes som feriested for de ansatte.

► NOTE 18
ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Spesifikasjon av andre driftskostnader	2018	2017
Vedlikehold/anskaffelse av maskiner, inventar mv.	51	100
Honorar ekstern revisor (jf. note 13)	633	900
Avgifter og kontingenter	1.140	963
Kjøpte tjenester	2.821	2.701
Andre tap	12	20
SUM	4.657	4.684

Honorar til ekstern revisor er inkl. merverdiavgift.

► NOTE 19
SKATTEKOSTNAD OG UTSATT SKATT

19 a) Skattekostnaden består av beregnet betalbar skatt og endring i utsatt skatt

	2018	2017
Resultat før skattekostnad	29.399	23.153
Endring i midlertidige forskjeller	-826	-277
Kostnader (inntekter) av aksjer, andeler, utbytter mv.	-9.006	-2779
Andre ikke fradragsberettigete kostnader eller ikke skattepliktige inntekter	1	10
Estimatavvik ført direkte mot egenkapital	4	-112
Skattepliktig inntekt	19.571	19.995

Betalbar skatt er beregnet som følger:

	2018	2017
Inntektsskatt 25 %	4.893	4.999
Formuesskatt	629	605
Sum betalbar skatt	5.521	5604
For lite (mye) avsatt betalbar skatt tidligere	-14	42
Endring i utsatt skatt (se note 19b)	193	145
Endring utsatt skatt ført direkte mot egenkapital	-8	27
Årets skattekostnad	5.693	5819
Årets inntektsskatt (eks. formuesskatt)	5.064	5.213

Avstemming av årets skattekostnad

	2018	2017
Resultat før skatt	29.399	23.153
Beregnet skatt 25 %	7.350	5788
Bokført skattekostnad	5.693	5819
Differanse	-1.657	-30

Differansen kan forklares slik

Skatteeffekt av ikke fradragsberettigede kostnader	0	2
Skatteeffekt av ikke skattepliktige inntekter	-2.258	-695
For lite (mye) avsatt betalbar skatt tidligere	-14	42
Effekt av endret skattesats	0	0
Endring utsatt skatt knyttet til verdipapir	-14	76
Formuesskatt	629	605
SUM	-1.657	30

19 (b) Utsatt skatt og utsatt skattefordel i balansen

Utsatt skatt er beregnet som følger

Positive (skattesøkende) midlertidigeforskjeller	31.12.2018	31.12.2017
Driftsmidler	2.387	2.768
Gevinstkonto (skattemessig)	1.596	364
Pensjonspremfond	94	119
Forskjell regnskaps- og skattemessig verdi på verdipapirer	243	297
Sum positive forskjeller	4.321	3.549

Negative (skattereduserende) midlertidige forskjeller	31.12.2018	31.12.2017
Pensjonsforpliktelse	0	0
Forskjell regnskaps- og skattemessig verdi på verdipapirer	0	0
Sum negative forskjeller	0	0

Netto grunnlag for beregning utsatt skatt	4.321	3549
Netto balanseført utsatt skatt 25 %	1.080	887

► NOTE 20
ENDRINGER I EGENKAPITALEN

	31.12.2018	31.12.2017
Sparebankens fond 1.1.	370.104	356.855
Årets estimatavvik	22	-85
Årets overføring av resultat til fond	16.707	13.334
Sparebankens fond 31.12.	386.833	370.104
Gavefond 1.1.	7.252	6.094
Overført fra gaver i alm formål	1.199	0
Belastet fondet	-1.056	-1.842
Årets overføring til fondet	7.000	3.000
Gavefond 31.12.	14.395	7.252

► NOTE 21
KAPITALDEKNING

Egenkapital	2018	2017
Bankens fond 31.12	386.833	370.104
Gavefond 31.12	14.395	7.252
Immaterielle eiendeler	-63	-338
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser justert for effekten av utsatt skatt	-314	-254
Fratrekk for beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor	-45.288	-30.455
Sum ren kjernekapital	355.562	346.309
Hybridkapital	0	0
Sum kjernekapital	355.562	346.309
Tilleggskapital	0	0
Sum ansvarlig kapital	355.562	346.309

Beregningsgrunnlag	2018	2017
Lokale og regionale myndigheter	6	4
Institusjoner	51.108	20.086
Foretak	36.981	34.773
Engasjementer med pantessikkerhet i eiendom	1.425.894	1.403.018
Forfalte engasjementer	2.495	4.890
Obligasjoner med fortrinnsrett	12.183	8.100
Andeler i verdipapirfond	2.074	32.169
Egenkapitalposisjoner	93.345	80.421
Øvrige engasjementer	31.243	30.249
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	1.655.331	1.613.711
Operasjonell risiko	115.392	103.353
Engasjementer som er trukket fra ansvarlig kapital	-45.288	-30.455
Nedskrivninger på grupper av utlån	-6.800	-5.500
Totalt beregningsgrunnlag	1.718.636	1.681.108
Kapitaldekning	20,69 %	20,60 %

Konsolidert kapitaldekning (Brage Finans og Verd Boligkreditt)	2018
Ren kjernekapital	399.722
Kjernekapital	403.691
Ansvarlig kapital	407.974
Beregningsgrunnlag	2.045.527
Ren kjernekapitaldekning	19,54 %
Kjernekapitaldekning	19,74 %
Kapitaldekning	19,94 %

► NOTE 22
NØKKELTALL

Resultatanalyse (i % av gj.snittlig forvaltningskapital)	2018	2017
Renteinntekter og lignende inntekter	2,54	2,54
Rentekostnader og lignende kostnader	1,09	1,06
Netto rente- og provisjonsinntekter	1,45	1,48
Utbytte og andre innt. av vp. med variabel avkastning	0,13	0,10
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	0,30	0,29
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	0,03	0,03
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler	0,21	0,03
Andre driftsinntekter	0,05	0,01
Sum andre inntekter	0,66	0,39
Lønn og sosiale kostnader	0,56	0,54
Administrasjonskostnader	0,43	0,37
Avskrivninger mv av varige driftsmidler og immaterielle rettigheter	0,04	0,05
Andre driftskostnader	0,17	0,17
Sum driftskostnader	1,20	1,14
Resultat av ordinær drift før tap	0,91	0,74
Tap på utlån, garantier mv	0,05	0,03
Resultat av ordinær drift	0,86	0,71
Skatt på ordinært resultat	0,17	0,18
Resultat av ordinær drift	0,69	0,53

Andre nøkkeltall	2018	2017
Lønnsomhet		
Egenkapitalavkastning etter skatt	6,07	4,65
Kostnadsprosent ekskl verdipapirer	63,30	61,59
Soliditet		
Egenkapital i % av FVK	11,69	11,23
Likviditet		
LCR	177	301
Tap og mislighold		
Bokført tap i % av brutto utlån	0,05	0,04
Brutto misligholdte lån (>90 dager) i % av brutto lån	0,13	0,17
Brutto tapsutsatte engasjement i % brutto utlån	0,76	0,37
Vekst og innskuddsdekning		
Endring i forvaltningskapital	2,15	10,02
Endring i forvaltningskapital inkl Verd Boligkreditt	4,47	11,74
Utlånsvekst	2,16	10,35
Utlånsvekst inkl Verd Boligkreditt	4,79	12,27
Innskuddsdekning	76,72	76,67
Innskuddsvekst	2,23	1,28

► KONTANTSTRØMOPPSTILLING

	2018	2017
Resultat før skattekostnad	29 399 298	23 152 556
Periodens betalte skatt	-5 589 573	-5 541 410
Ordinære avskrivninger	1 405 039	1 648 089
Gevinst/tap ved salg/nedskrivning av aksjer	-6 638 831	-131 224
Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger i pensjonsordninger	2 667	514 165
Årets endring tapsavsetning	1 591 719	996 953
Gaver og/eller overført gavefond	142 373	-1 841 939
Endring i utlån til kunder før spes og uspesifiserte tapsavsetninger	-62 996 150	-273 188 072
Endring i utlån til kredittinstitusjoner med løpetid	2 684 423	-2 698 155
Endring i sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	1 035 612	7 847 727
Endring i andre eiendeler og opptjente inntekter	-2 666 983	174 066
Endring innskudd fra og gjeld til kunder	49 747 832	28 277 320
Endring i annen gjeld og påløpne kostnader	-1 102 683	1 301 666
A Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	5 765 976	-219 826 258
Utbetaling ved investering i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	-6 205 547	-513 860
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	2 154 855	-
Utbetaling ved investering i aksjer og andeler i andre foretak	-20 305 678	-28 163 537
Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre foretak	35 809 913	108 343
B Netto likviditetsendring fra investeringsaktiviteter	11 453 543	-28 569 054
Endring i lån fra kredittinstitusjoner	29 400 893	729 581
Endring gjeld stiftet ved utstedelse verdipapirer	-29 927 534	259 525 013
C Netto likviditetsendring fra finansieringsaktiviteter	-526 642	260 254 594
A+B+C Sum endring likvider	16 692 878	11 859 282
Likviditetsbeholdning 01.01.	182 747 044	170 887 762
Likviditetsbeholdning pr 31.12	199 439 923	182 747 044

Likviditetsbeholdningen består av kontanter, løpende innskudd i Norges Bank samt utlån til og fordringer på andre kredittinstitusjoner uten løpetid.

► UTVIKLING 1990-2018 – NØKKELTALL I 1000 kroner

Pr. 31.12	Drifts- overskudd	Innskudd	Utlån netto	I kasser og andre banker	Verdipapirer	Forvaltnings- kapital	Fonds	Fonds i % av forvaltning
1990	9.334	293.989	267.193	28.237	40.835	327.943	28.529	8,70
1995	11.577	455.556	426.325	40.459	66.738	542.565	78.762	14,50
2001	16.662	770.703	792.526	63.505	45.193	918.938	138.248	15,00
2002	19.118	875.620	924.606	43.243	50.972	1.037.317	149.370	14,40
2003	17.543	875.364	1.055.919	43.110	59.376	1.175.506	161.414	13,70
2004	18.771	900.104	1.109.315	101.541	64.836	1.293.838	174.211	13,50
2005	23.317	989.775	1.233.176	92.278	75.178	1.420.048	190.327	13,40
2006	22.466	1.126.901	1.412.652	145.768	79.122	1.660.103	211.250	12,70
2007	25.507	1.236.871	1.585.499	172.871	83.679	1.865.878	228.419	12,20
2008	23.643	1.361.008	1.761.173	225.607	78.470	2.093.013	243.836	11,60
2009	23.226	1.441.051	1.913.373	195.265	105.350	2.241.429	259.903	11,60
2010	25.960	1.490.460	1.945.707	273.442	87.126	2.332.280	277.682	11,90
2011	19.143	1.558.114	2.069.316	220.413	94.475	2.417.931	288.574	11,90
2012	21.046	1.711.120	2.307.945	214.913	83.705	2.639.763	301.651	11,40
2013	20.854	1.841.190	2.454.774	156.068	140.869	2.768.904	315.353	11,40
2014	26.756	1.947.968	2.510.563	258.769	93.636	2.883.433	333.029	11,50
2015	19.339	2.071.286	2.602.437	130.258	170.258	2.922.045	344.800	11,80
2016	25.102	2.205.019	2.639.714	212.577	183.521	3.052.969	362.949	11,90
2017	17.334	2.233.296	2.904.847	227.134	204.088	3.358.983	377.356	11,20
2018	23.707	2.283.044	2.966.251	241.143	194.253	3.431.182	401.228	11,70

►► REVISORS BERETNING

TIL GENERALFORSAMLINGEN I LILLESANDS SPAREBANK

Til generalforsamlingen i Lillesands Sparebank

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Lillesands Sparebanks årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noteopplysninger til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2018, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig

PricewaterhouseCoopers AS, Gravane 26, Postboks 447, NO-4664 Kristiansand

T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no

Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Kristiansand, 18. februar 2019
PricewaterhouseCoopers AS

Kai Arne Halvorsen
Statsautorisert revisor

►► STYRET

Styret

Torkil S. Mogstad Leder
Inger Vollstad Nestleder
Knut Harald Kvifte
Heikki E. Systad
Karin G. Hagen Ansattes rep.

Varamedlemmer

Brit Lauvrak Andersen
Sverre Tønnessen
Niklas Grønning Ansattes rep.

►► GENERALFORSAMLING

Innskytervalgte

Steinar Sandberg
Bente Sophie Ribe Lauritzen
Kari Berntsen
Espen Sjølund
Wenche Østby
Ove Cornelius Olsen
Reidun Åsbø Salvesen
Petter Aabye
Anders From
Kirsten Vennesland
Odd Nordvoll
Ragnhild H. Thomassen

Varadlemmer

Mona S. Haldorsen
Merete Moen
Bjørn Mariussen
Kristoffer Thomassen

Kommunevalgte

Heidi Mæsel Oftedahl
Halvor Rismyhr
Ingebjørg Ribe Rudihagen
Marie Vallesverd Dannevig

Kommunevalgte varamedlemmer

Leiv Per Olsen
Bente Ekra Grimenæs

Valgkomité

Marie Vallesverd Dannevig
Anne Lise Hodne Eriksen
Kari Berntsen

Valgkomité varamedlem

Steinar Sandberg

Ansattes representanter

Ellen Endresen
Anne Brit Gundersen
Gudrun Birkeland
Anne Lise Hodne Eriksen

Ansattes varamedlemmer

Nils Arne Tveite
Svein Sandåker

►► BYENS BANK

I 166 ÅR

Lillesands Sparebank ble grunnlagt i 1852 med et grunnfond på 273 spesidaler. Direksjonen var bredt sammensatt med sakfører, lensmann, to kjøpmenn, konsul og kirkesanger. Siden har banken utviklet seg i takt med endringene i lokalsamfunnet. Gjennom over 160 år har de fleste i Lillesand hatt sparepenger eller lån i sparebanken. Det lokale næringslivet har hatt stor nytte av en bank som kjenner lokalmarkedet til fingerspissene. I dag er Lillesands Sparebank en moderne bank med et fullverdig tilbud til privat- og bedriftskunder. Samtidig er banken stolt av sin historie, og er fortsatt levende opptatt av å bidra til positiv utvikling i Lillesand!